

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szépáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Félsz. évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal méretekelt járulékát számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUTJABB.

Táviratok és telefon-hírek.

Kossuth Ferencz állapota.

Budapest, márcz. 28. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter állapotában ma délben javulás állott be, úgy hogy a miniszter fogadhatta Szerényi József államtitkárt, aki beszámolt tegnapi bécsi utjának eredményéről.

A nem állami tanítók fizetés-rendezése.

Budapest, márcz. 28. A vallás- és közoktatásügyi minisztériumban ma Tóth János államtitkár elnöke alatt szaktanácskozás volt, amelyen a minisztérium szakemberei vettek részt. Az értekezleten a nem állami községi és felekezeti tanítók fizetés-rendezésére vonatkozó javaslattal foglalkoztak. Résztvett a tanácskozáson Vertán Endre országos képviselő is, aki előadójegyzet a javaslatnak.

A pártok elnökségeihez már szétment a meghívó, amely szerint április 3-án közös pártértekezlet lesz a nem állami tanítók fizetés-rendezéséről szóló javaslat tárgyában.

Ujabb bukások a tőzsdén.

Budapest, márcz. 28. A budapesti tőzsdén még mindig nem állott helyre a nyugalom. A bukások egymást érik. Ma délelőtt Ujhelyi Manó jelentett fizetésképtelenséget. A válság elintézése hosszabb ideig fog tartani. A vidékről sok helyről rossz vetésjelentések érkeznek.

Tőzsdei körökben nagy konsternációt kelt, hogy a délutáni tőzsdén is jelentettek be fizetésképtelenséget, még pedig Klein Sándor és Krausz Károly. Bukásuk közvetlenül a tőzsde bezárása előtt tudódott ki és nagy izgatottsággal tárgyalták.

Horvátok tüntetése a „Szózat” ellen.

Pécs, márcz. 28. Eszéken a Royal-szállóban tegnapelőtt este összetűzés támadt tisztek és polgárok között a »Szózat» miatt. A szálló éttermében Simplicius kaposvári zenekara vendégszerepelt és több tiszt kívánságára eljátszotta a zenekar a »Szózat»-ot is. Az illető tisztek ezt állva hallgatták végig, ami a többi tiszteknek, valamint a rendőrfőnöknek és néhány horvát urnak nem tetszett. Tüntetően el is távoztak az étteremből. Később Craus Rikárd ügyvéd, a »Sokol» tornaegyesület elnöke visszatért és odadobta névjegyét a tiszteknek. A provokált katonatisztek részéről sors-huzás útján kijelölt tiszt, Heyer Gyula, a 28. honvédezred hadnagya és Craus Rikárd ma a pécsi Fejérváry-laktanyában

kardpárbaft váltak. A telek Eszékről hoztak segédeket. A párbajban Craus jobb vállától balcsípőjéig terjedő rendkívül súlyos vágást kapott.

A szerémségi munkás-mozgalom.

Zimony, márcz. 28. A munkások zavargása miatt ma a 70. gyalogezred egy zászlóalja Beskára ment. A munkások mozgalma a Szerémség keleti részében is egyre nagyobb mérvet ölt.

A romániai menekülők.

Orsova, márcz. 28. Három nap óta Romániából, Turnu-Szeverinből és környékéről tömegesen érkeznek a menekülők, különösen zsidók, de bojárak is. Az összes vendéglők zsufolásig megteltek menekülőkkel. Számuk máris meghaladja a háromszázat. A magyar határ védelmének megerősítésére katonaságot kértek.

Kis-Szereda, márcz. 28. Az utóbbi napokban néhány száz romániai menekült érkezett ide és a határszéli falvakba.

Kolossvár, márcz. 28. A kormány a főispánokhoz, a határrendőrségekhez és a csendőrségekhez körrendeletet intézett, amelyben meghagyja, hogy a Romániából érkező menekülőkkel humanusan bánjanak; engedjék meg nekik a magyar területre való áttépést, de tartsák felügyelet alatt őket.

Lovagias ügy.

A Zanella Rikárd országos képviselő és Tóth Elemér dr. közt fölmerült lovagias ügyben a két fél megbízottjai a következő jegyzőkönyvet vették föl:

Jegyzőkönyv.

Felvetett Fiumében F.G. Corossacz ur villájában 1907. márczius hó 18-án 6.45 órától kezdődőleg alólítottak által Zanella Rikárd országgyűlési képviselő ur és dr. Tóth Elemér ügyvéd ur között felmerült lovagias ügyben.

Zanella Rikárd országgyűlési képviselő ur serteve érezvén magát a »Fiumei Napló» 1907. évi márczius hó 17-iki 63. számában a »Nyiltér» rovatban megjelent »Nyilatkozat» által, dr. Tóth Elemér urtól lovagias elégtételt kért.

Dr. Tóth Elemér ügyvéd ur kijelenti, hogy tudomása van oly dolgokról, melyeknek alapján ő Zanella képviselő urat lovagias elégtétel vételeire jogosultnak nem tartja, s így lovagias elégtételt csak egy egybehivandó becsületbíró-ság döntése folytán hajlandó adni.

A fentebb említett ügyek a következők:
1) Zanella ur és dr. Tóth ur között 1906 január 27—28. nem lovagias uton elintézett ügy.

2) Zanella Rikárd országgyűlési képviselő ur és Pausi Emil ur között felmerült és elintézetlenül maradt ügy.

3) Csóor Gáspár lapszerkesztő ur által közzétett hírlapi sértések, melyekért Zanella ur elégtételt nem vett.

Az egybehivandó becsületbíró-ság megkérdendő:

Vajjon Zanella Rikárd országgyűlési képviselő ur eddig viselt lovagias ügyei után képesítik-e lovagias elégtételvézésre?

Dr. Tóth Elemér ur megbízottainak eme nyilatkozatával szemben Zanella Rikárd képviselő ur megbízottai konstatálják, miszerint nyilvánvaló, hogy dr. Tóth Elemér ur kihívólag akarta megsérteni Zanella Rikárd képviselő urat, dacára amegelőzőleg, azaz már f. é. márcz. 14-én, kapott ama nyilatkozatnak, hogy Zanella képviselőnek egyáltalán semmiféle része sem volt a »Voce del Popolo» (Népszava) »Eppur siam noi i farabutti» (És mégis mi vagyunk a gazemberek) cikke közlésében. — és ezenfelül azt is konstatálják, hogy Tóth Elemér ur ama hiszembben akart sértést elkövetni, hogy Zanella Rikárd ur nem képes lovagias elégtételt adni és kapni. Zanella Rikárd ur megbízottai kijelentik, hogy Tóth Elemér urnak ily módu eljárása minden tekintetben a lovagias szabályaival ellenkezik, miért is magukat jogosítottak tekintni arra, hogy dr. Tóth Elemér indítványát a Zanella Rikárd uron indokolatlanul és orvul elkövetett sértést való lovagias elégtételadás alakszerű megtagadásának tekintsék. Mindazonáltal oly célból, hogy saját megbízójuk terhére békítől eredhető rosszakaratu gyanu vagy gyanúsítás elkerültessek, Zanella Rikárd ur megbízottai kijelentik, hogy a Tóth Elemér ur nevében becsületbíró-ság iránt tett indítványt elfogadják, azonban a fentebb kifejtett előterjesztések folytán azt követelik, hogy az összehivandó becsületbíró-ság elé a következő kérdések terjesztessenek annak elbírálása céljából, vajjon dr. Tóth Elemér ur képes-e lovagias elégtételt adni és kapni:

1) A budapesti lapok 1905 október 19-én s a helybeli »A Tengerpart» 1905 október 20-án (melléklet szerinti) a következő hírt közölték: »Folyó év június 20-án a budapesti keleti pályaudvar perronján nagy botrán történt. Gászner Béla budapesti közjegyző a kassa-ruttkai gyorsvonat egy vasuti kocsijának külön fülkékét kibérelte, hogy abban család-jával Szliácsra utazzék. Amidőn család-jával együtt a fülkében helyet akart foglalni, abban már benne ült dr. Tóth Elemér, néhai Tóth Géza, az Adria igazgatójának fia, aki a közjegyző ügyelmeztetésére dacára nem akarta tudomásul venni, hogy a fülke fenn volt tartva. A szóváltásból verekedés lett. Gászner erőlyesen tiltakozott, miért is dr. Tóth Gászner az arcán megütötte. Ekkor a herkulesi alakú közjegyző dr. Tóth Elemért a vasuti kocsi-ból kihurcolta és a perronon összegyűlt közönség előtt ismételtén megpofozta. A felek az ügyet lovagias utra terelték, amde Gászner a budapesti »Hunnia» evezős egyiet választmányának határozata következtében az elégtételt megtagadta. Ennelfogva dr. Tóth Elemér sértő levelet írt Gásznernek, aki az ügyet a budapesti büntető járásbíró-ság elé vitte. Tegnep volt ez ügyben a tárgyalás, amelynek eredményeképen Schirilla bíró dr. Tóth Elemért becsületsértésért kétszeri 100—100 korona és Gászner Belát 20 korona bírságra ítélte.»

Ez esemény után tekinthető e dr. Tóth Elemér lovagias elégtételadásra és kapásra képes uri embernek?

2) Dr. Tóth Elemér ur 1907 márczius 16-án kelt és a »Fiumei Napló»-ban f. é. márczius 17-én közölt nyilatkozatában a Zanella Rikárd urral való 1906 január 27—28-iki ügy megoldását »Zanella urra nézve nem lovagias»-nak értelmezi. Minthogy az 1906 január 27—28-iki jegyzőkönyvekből és ahhoz csatolt a) b) c) alatti mellékletekből kitűnik, hogy az ügynek és megoldásának Tóth Elemér ur részéről való ilyen értelmezése teljesen önkényes, hamis és irányszatos, sőt abban

a jogosultságnak árnyéka sincs meg és csakis azon nyilvánvaló szándékkal történt, hogy az ügynek lovagias megoldása daczára, Zanella ur becsülete továbbra is megsértessék: vajjon Tóth Elemér ur ezzel nem tette-e magát olyan cselekményben vétkező, amely a lovagias elégtételadásra és kapásra képes uri ember minőségével összeegyeztethetetlen?

3) Dr. Tóth Elemér 1907. január 17-én Zanella Rikárd urnak egy nyilvános levelet állított ki, amely a helybeli lapokban megjelent, s amelyben kijelentette: «hogy sohasem vonta, aminthogy nem is vonja kétségbe Zanella Rikárd ur személyes feddhetetlenségét és becsületét s ennek folytatás nem azonosítja magát Zanella ur ellen a «Fiumei Hírlap»-ban megjelent sértő cikkekkel, amelyekért mint felelős szerkesztőnek el kellett vállalnia a felelősséget.»

Ez a nyilatkozat, amely előzetesen ismételtelen előterjesztett Zanella urnak, de általa csak többszöri visszautasítás után fogadtatott el, azt czelozta, hogy Zanella képviselő urat az általa a «Fiumei Hírlap» ellen indított büntető perek visszavonására rábírná, amely pereket Zanella ur ama levél közlése után köteleességének ismert visszavonni.

Amde 1907. márczius 16-iki keletű s a «Fiumei Napló» 1907. márczius 17-iki 63. számában közzétett nyilatkozatában Tóth Elemér ur teljesen letagadja 1907. január 18-iki levele tartalmát és azt reservatio mentalissal (elmebeli fenntartással) írtnak ismeri be, ami homlokegyenest ellenmondásban áll az annak idején fenn idézett levelében önszántából oly czélból írottakkal, hogy a folyamatban levő büntető perek visszavonását elérje.

Vajjon Tóth Elemér urnak ily módu eljárása olyan-e, hogy őt a lovagias elégtételadásra és kapásra való képességtől megfosztja?

4) Dr. Tóth Elemér ur 1907. márczius 14-én, megbízottja, Réti Gyula ur által kérdőre vonatta Zanella Rikárd urat, hogy a «Voce del Popolo»-ban megjelent «Eppure siam noi i farabutti» cikkben, amelyre Tóth ur a sértést alapítja, bármilyen közvetlen vagy közvetett része volt-e avagy annak sugalmazója-e? Zanella Rikárd ur Réti Gyula urnak becsületeszavára kijelentette, hogy semmiféle, sem közvetlen, sem közvetett része ama cikk közzétételében nem volt, s hogy annak semmi tekintetben sem sugalmazója. E lojális nyilatkozat daczára Tóth Elemér ur mégis sérteni akart, ámbar tudta, hogy jogosultan meg nem sértetheti Zanella Rikárd urat.

Igy járva el, vajjon Tóth Elemér ur nem követett-e el olyan cselekményt, amely előre megfontolt s a lovagias szabályaival összeferhetetlen kihívó magatartásnak tekintendő?

5) Vajjon dr. Tóth Elemér ur ama kijelentésével, amint az megbízottai tettebb előadott nyilatkozatából kitűnik, hogy Zanella Rikárd urat, bár öntudatosan ok nélkül, de oly föltesben, hogy Zanella ur nem képes lovagias elégtételadásra és kapására, megsértette, nem követett-e el megbecstelenítő és a lovagias szabályaival össze nem egyeztetethető cselekményt?

Közös megállapodással a megbízottak 2—2 becsületbírói kérnek fel, kik jelen jegyzőkönyv lezárása után 24 órával működésüket megkezdik.

Mindkét fél írásbeli nyilatkozatot állít ki, hogy ezen becsületbírói döntését magára nézve kötelezőnek ismeri.

Lezáratott a Casino Patriottico-ban 1907. márczius 20-án d. u. 5 órakor.

Molnár József s. k. F. G. Corrossacz s. k.
főhadnagy

Nagy Sándor s. k. Pieri Konstantin s. k.
hadnagy mint Zanella Rikárd ur
megbízottai.

Zanella Rikárd országos képviselő megbízottjai tegnapi kelettel az alábbi levelet intézték megbízójukhoz:

Nagyságos

Zanella Rikárd
országgyűlési képviselő Urnak

Fiumében.

Megbizása folytán a folyó hó 16-án kelt s a «Fiumei Napló» 63. számában Dr. Tóth

Elemér ur által írt «Nyilatkozat»-ban foglalt sértésért Nagyságod nevében lovagias elégtételt kértünk, melynek megadását, miként tudja, nevezett ur egy becsületbírói ítéletétől tette függővé.

Miután az első ilyen becsületbírói meg nem alakulhatott, mert a mindkét részről felkért becsületbírók az elnök személyében meg egyezni nem tudván, megbízatásukról lemondottak, Dr. Tóth Elemér ur kivánságára újabb becsületbírói megalakításához is hozzájárultunk.

Az ezen lovagias ügyben felkért becsületbírók részéről 1907. márczius 24-étől márczius 27-éig folytatott tárgyalásokról felvett jegyzőkönyvekből kitűnik, hogy az újonnan felkért becsületbírók sem tudtak megállapodásra jutni a becsületbírói elnök személyét illetőleg s így maga a becsületbírói végleg meg nem alakulhatott és a felmerült lovagias kérdésben nem is határozható.

Kitűnik a hivatkozott jegyzőkönyvekből ugyanis az, hogy az elnök személyének megválaszthatása érdekében mindkét részről különböző propositió tétett, melyek azonban az óhajtott eredményre nem vezettek.

A megállapodás főakadálya az volt, hogy mindkét fél becsületbírói a tárgyalások folyamán elvi állásponton állottak s azon megmaradtak. Nevezetesen: az Ön által felkért becsületbírók azt az álláspontot foglalták el, hogy a lovagias, illetve becsületbeli ügy Fiumében merülve fel, logikusan csakis egy Fiumében összeállítandó becsületbírói által intézendő el, annál is inkább, mivel időközben hírlapokban oly irányú tendenciózus és valótlan közlemények jelentek meg, mintha a szóbanforgó ügy Fiumében elintézhető nem lenne, azért, mert itt ebben az ügyben a becsületbíró szerepét senki sem akarja elvállalni.

Evvel szemben Dr. Tóth Elemér ur által felkért becsületbírók föltétlenül azt kívánták, hogy a becsületbírói elnöke a helyi társadalmi viszonyokon kívül álló egyén legyen.

Tekintettel arra, hogy hosszas tárgyalások után sem volt lehetséges a két ellentétes elvi álláspontot eredményre egymáshoz közelebb hozni, az Ön által felkért becsületbírók az ily esetekben alkalmazásra előirt sors utján való döntési módot hozták javaslatba, melynek elfogadása esetében az elnök biztosan meg lett volna választva.

A Dr. Tóth Elemér ur által felkért becsületbírók ezt az előirt elnökválasztási módot el nem fogadták és így lehetetlenné tették a becsületbírói elnöknek megválaszthatását, holott éppen az ő megbízójuk részéről lett a becsületbírói kérés.

Ezek után mindkét részről konstatálva lett az, hogy a további tárgyalások eredményre vezetőeknek nem tekinthetők.

Mindezek folytán Dr. Tóth Elemér ur becsületbírói megbízatásukról lemondottak, az Ön becsületbírói pedig a már elmondott körülményekből kifolyólag és mert az ügynek tovább halasztását engedélyezhetőnek nem találták, nem mentek bele abba, hogy a lemondott becsületbírók helyébe újak lépjenek, hanem a tárgyalásokat a maguk részéről befejeztéknek tekintették.

Egyben Önt arról van szerencsénk értesíteni, hogy mi Dr. Tóth Elemér ur megbízottjainak ama óhaját, hogy a lemondott becsületbírók helyébe felkért újabbak számára tárgyalás czéljából helyet és időt állapítsunk meg, a fentemlített jegyzőkönyvekre való hivatkozással, helyt nem adtunk, hanem határozott választ kértünk arra nézve, vajjon Dr. Tóth Elemér ur az Ön által kért lovagias elégtételt megadni kész-e, vagy sem? Erre tőle, illetve megbízottjaitól azt a választ nyertük, hogy a lovagias elégtételadást ismét csak egy becsületbírói határozattól teszik függővé.

Mint hogy mi a f. é. márczius hó 20-án a mindkét fél segédei részéről felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint már az első becsületbírói részünkről való megadását sem tekintettük kötelezettségünknek és abba kifejezetten csak azért mentünk bele, nehogy a becsületbírói részünkről való megadására bárki által is az Ön hátrányára magyarázathassék, minthogy továbbá az így kétszer is megismételt becsületbírói meg nem alakulhatott és a felmerült lovagias kérdésben nem is határozható.

lasztása következtében volt meg nem alakulható, újabb harmadik becsületbírói megadását megtagadtuk, annál is inkább, mert a többször említett jegyzőkönyv tanúsága szerint ez sem nyújtott eredményre kilátást.

Ezek után Dr. Tóth Elemér ur által megbízott segéd urakat szóbelileg értesítettük, hogy miután részünkről a lovagias szabályai szerint minden módot megkísérítettünk a végből, hogy az Ön által kért lovagias elégtétel megadásék; az Ön részéről az ügyet a lovagias szabályai szerint elintéztünk tekintjük.

Amidőn e kijelentésünket ezuttal megismételtük, bizalmát köszönve, nagyrabecsületünk kifejezése mellett, segédei minőségre szolt megbízatásait kezeibe visszaadjuk és maradjunk kiváló tisztelettel.

Fiume, 1907. évi márczius hó 27-én.

F. G. Corrossacz s. k. Pieri Konstantin s. k.

Tóth Elemér dr. megbízottjai tegnapi kelettel az alábbi levelet intézték megbízójukhoz:

Tisztelt Barátunk!

Mellékelten hozzád juttatjuk a közted és Zanella Rikárd országgyűlési képviselő között fölmerült afférban fölvert összes jegyzőkönyveket s egyidejűleg tudatjuk veled a következőket:

Az általunk becsületbírói felkért Weinhart Gusztáv királyi tanácsos pénzügyigazgató és Donáth Imre miniszteri osztálytanácsos urak megbízatásukról való lemondásukkor utódjaikat rögtön megnevezték az általunk a tisztre már megelőzőleg felkért Orsich Levin és Török Gyula cs. és kir. kamarás urak személyében. Az ellenfél részéről felkért két becsületbíró ugyanekkor »befejeztéknek tekintette misszióját». Ezen az előbbiekhöz 7. alatt csatolt és a meg nem alakult becsületbírói jegyzőkönyvnek vétele után mi azonnal újból érintkezésbe léptünk az ellenfél segédeivel s felhivtuk, hogy Zanella Rikárd két visszalépett becsületbírója helyébe két újabb becsületbírói állítsanak, mert máskülönben mi az ügyet felünk részéről befejeztéknek kényserültünk tekinteni. E felhívásunkra Zanella Rikárd két segédjétől, Corrossacz Ferencz és Pieri Konstantin uraktól azt a határozott választ kaptuk, hogy újabb becsületbírókat állítani nem hajlandók.

Mint hogy pedig a lovagias általános elfogadott szabályai világosan előírják, hogy a becsületbírói meg nem nevezése egyértelmű a lovagias elégtételkérésről való visszalépésel: egyéb tenni valónk nem maradt, mint tudomásodra juttatni a sorokban, hogy mi az ellenfél segédeitől kapott fenti válasz után a közted és Zanella Rikárd országgyűlési képviselő között fölmerült ügyet a te részéről a lovagias szabályai szerint befejeztéknek nyilvánítjuk.

Fiume, 1907. márczius hó 27-én.

Molnár József s. k. Nagy Sándor s. k.
főhadnagy. hadnagy.

Mint értesültünk, az ügy legújabb fejleménye az, hogy Tóth Elemér dr. provokáltatta Zanella Rikárd országos képviselőnek ez ügyben eljár megbízottjait: Corrossacz F. G. és Pieri Konstantin urakat.

KÜLÖNFÉLE.

— **Damjanich Jánosné Lussingrandeban.** Lussingrandeből jelentik, hogy Damjanich János özvegye jó egészségben odaérkezett és a Hungaria-penzióban vett lakást. Megérkezése az ott üdülő magyarok közt nagy örömet keltett és igen lelkesen fogadták. Lussingrandeban két hetet szándékozik Damjanichné tölteni és azután Olaszországba utazik.

— **A Nemzeti Szalon kiállítása.** A Nemzeti Szalon küldöttsége Detry Béla titkár vezetésével ma tisztelettel Abbáziában Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternél, hogy felkérje a fiumei kiállítás megtekintésére. A miniszter hir szerint pénteken fogja megtekinteni a képtárlatot.

— **Montecuccoli gróf szabadságon.** Mint Becsből jelentik, *Montecuccoli* Rudolf gróf tengernagy, a haditengerészet parancsnoka tegnap megkezdte néhány napra terjedő szabadságidejét.

— **Ferri Enrico a Fenicében.** Valóságos népvándorlás indult meg ma este nyolcz óra körül a Fenice-színkör felé. *Ferri Enrico* egyetemi tanárnak és Olaszország egyik legnagyobb szónokának felolvasását hirdette ma estére a Társadalomtudományi Egyesület. Nem először jart nálunk a langszavú olasz tudós és midőn ma a Fenice színpadán megjelent, a színkör minden zerge-zugát betöltő több mint ezer főnyi közönség valóságos orkászertü tapsal adott a viszontlátás örömeinek kifejezését. Azután beszélni kezdett az érdekes felü, ősz szakallu tudós, úgy ahogy csak *Ferri Enrico* tud beszélni. A vallás és a tudomány közötti évezredes ellentétet fejtegette, perszifálja a pápáknak Galilei tana ellen, legutóbb pedig Darwin elmélete ellen folytatott eles harczat és találóan jegyzi meg, hogy ugyanabban az évben, amikor Brunetiere XIII. Leó pápa állítólagos kijelentését idézte, mely szerint a tudomány csődöt mondott volna a vallással szemben, fedezte fel Röntgen az X sugarakat. Kimutatja azután, hogy a biblia első könyvének a világ teremtéséről szóló bevezetése mennyire ellentmond az észlogikának és hozzáteszi, hogy Hamu Rabbinak Delitzsch porosz tudós által felfedezett és 2500 évvel Krisztus születése előtt készült könyve, nem pedig a hagyományok szolgáltattak a Biblia első részéhez az anyagot. Dicséri Franciaország jelenlegi politikáját, mely az egyház és állam különválasztásával megmutatja az utat, melyet minden civilizált államnak követnie kell és Kitt Benjámín szavaira hivatkozva hangsúlyozza, hogy a vallás mindenkor csak a többséget uraló, hatalmon levő kisebbség észszerű fegyvere volt a milliók feletti hatalmának megerősítésére. A fajok elmeletéről és az embernek az állatvilágtól való szoros leszármazásáról beszélt végül meggyőzően *Ferri* és fejtegetéseit egyuttal rendkívül érdekes veutett képekkel is illusztrálta. Az értekezést minduntalan a közönség lelkes tapsa szakította meg és midőn *Ferri* befejezte paratlanul érdekes fejtegetéseit, szünni nem akaró orkászertü tapsal adózott a hallgatóság az illusztris külföldi tudósnak.

— **Istentisztelet** A *husvét (Pessach)* ünnepe a zsidó templomban az istentisztelet a következő sorrendben tartják meg: Pénteken este 6 $\frac{1}{4}$ órakor; szombaton délelőtt 10, este pedig 6 $\frac{1}{4}$ órakor; vasárnap délelőtt 10 órakor, mely alkalommal magyar hitszónoklat lesz.

— **Ki volt a tolmács?** A budapesti m. kir. posta- és táviratigazgatóság a fiumei 1. sz. posta- és távirat hivatal főnökénél való jelentkezésre kéri fel azt a fiatal embert, aki múlt évi június hó 15-én a vasúti állomás épületében levő, a Fiume 2. számú posta és távirat hivatalba egy román ajku idegent kísért és ott neki tolmácsul szolgált. Felvilágosítást kívánnak tőle arra nézve, hogy az említett ember az alkalommal a postahivatalban mit adott fel és minő körülmények között.

— **A börze áldozata.** Triesztből jelentik: *Eisenschimmel* déligyümölcs-nagykereskedő megmérgezte magát. Allapota aggasztó. Tettének oka, hogy a tőzsdén nagy összeget veszített. Passzívái 200.000 koronára rugnak.

— **Luxus-utazás a Thalián.** Az Osztrák Lloyd-társaság április 18-án e célra különös kényelemmel berendezett *Thalia* nevű gőz-yachtján luxusutazást rendez Spanyolországba az adriai, jóni és földközi tenger legszebb pontjainak és nevezetes kikötővárosainak érintésével.

— **A fumei kikötő forgalma.** *Erkezett:* a *Cyrico* angol gőzös (2174 tonnás) Knox kapitány parancsnoksága alatt Rangoonból, rizsraománynyal; az *Arpad* Adria-gőzös (729 t.) Volani kapitány parancsnoksága alatt Cataniából, vegyes rakománynyal; a *Baross* Adria-gőzös Methülből.

Elindult: a *Taranto* olasz gőzös (759 t.) Diana kapitány parancsnoksága alatt Marseilleba és Cetebe; az *Aglaja* osztrák gőzös (1158 t.) Leva kapitány parancsnoksága alatt Trieszt érintésével Szmirnába.

Rakodik: *Szell Kálmán*, Rotterdamba megy; *Intrepido*, Cagliariába megy.

Kirakodik: *Duna*, Newportból jött; *Cairntorre*, Barry dockból jött; *Melbourne*, Barry dockból jött; *Marianne*, Galvestonból jött; *Upland*, Newcastléből jött; *Capo Zaffarano*, Sfaxból jött.

— **Az Adria tengerhajózási társaság hajóinak forgalma.** *Erkezett:* *Andrassy* márcz. 28-án Porto Maurizióból Marseilleba; *Arad* márcz. 27-én Génuból Livornóba; *Arpad* márcz. 27-én Cataniából Fiuméba; *Baross* márcz. 28-án Methülből Fiuméba.

Elindult: *Kassa* márcz. 27-én Cataniából Bariába; *Mátyás király* márcz. 28-án Nápolyból Palermóba; *Tisza* márcz. 28-án Triesztből Fiuméba.

Főszerkesztő:
Szemerjai Kovács Zoltán.
Felelős szerkesztő:
Murai Jenő.
Kiadótulajdonos:
«Unio» könyvnyomdai műintézet.

**BUSSINDICEOLO
FRICZI PENSIO.
MAGYAR CSALÁDI OTTHON.**

Izletes,

olcsó házikosztot kaphat jobb családnál néhány fiatalember. Czim a kiadóban.

Magyar Vendéglőben

(Riva Szápary 1.)

a kőbányai Polgári serfőző világos márcziusi söröt kívül a világhírű, orvosilag javasolt Szt. István védjegyű

Dupla malátasört

a mai naptól kezdve csapról mérik ki.

Kizárólag magyar konyhájából izletes ételek lesznek kiszolgálva.

Magyar borok.

Fox-Terrier

kutya, szepeen nevelt, 2 hónapos, eladó. Via Szerpentina 24.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel és nagybecsült vendégeimmel, hogy a **Monte Verde vendéglőt,** melyet márczius 15-én átvettem és ujonnan berendeztem, f. évi április 1-én, **husvét másodnapján**

ünnepélyesen megnyitom.

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a t. közönség meglegedését jó ételek és italok pontos kiszolgálása által teljesen kiérdemeljem.

Mindenkor frissen csapolt kőbányai Király sör. Abonnensek jutányos áron elfogadtatnak.

Szíves pártfogást kér

Liebl István

vendéglős.

NYITVA VAN!

VUJA és BAKI

czég alatt egy fehérműi üzletet nyitottunk. A már jelzett árukon kívül különösen szíves figyelmébe ajánljuk tiszta lenfehérműiinknek és menyasszonyi kelengyéinknek gazdag választékát.

Battiszt, schiffon, creton, csipke és himzés árukbán úgy hazai, mint külföldi **termékekben** nagy raktárt tartunk, mely mindenműi igényt kielégíteni képes.

Azonkívül ingek, harisnyák, urak, hölgyek és gyermekek részére. Alsó szoknyák és paplanok. Mérték utáni megrendelést a legnagyobb pontossággal végzünk, valamint szállodai, egyleti és kávéházi felszereléseket is készséggel vállalunk el.

kitünő tisztelettel

VUJA és BAKI

FIUME, Via Adamich 1. szám

Terzi-főle ház.

**„De la Ville“
Szálloda, Kávéház és Étterem.**

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye.

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás

minden nap játszik.

— Kőbányai és pilseni östorrasi sörkimérés. —

Számos látogatást kér

Szentgyörgyi Ferencz,

a „De la Ville“ szálló, kávéház és étterem tulajdonosa.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-fele radio-activ

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Hathatos óvszer a belső betegségek elterjedésének meggátlására, úgyszintén kiváló gyógyhatású gyomor-, bél- és vérébajokban, továbbá elkövérédek, szívelhájasadás és ezzel járó fulladásnál, sárgaság, máj- és lépdeganat, cukorbetegség, aranyér, eszű- és köszvénynél, vérébőségű és egyéb belszervezeti bajokban. — Főszétküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban. Kapható minden jobb gyógyszertár és fűszerüzletben, Fiumében Heim F.-nél, kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. — Össze nem tévesztendő más fajta keserűvizekkel.

A Newyork városához címzett
áruházban (Andrássy-utca, Casa Rotonda)
kaphatók a tavaszi és husvéti idényre a legdivatosabb
női gyapjuszövetek,
BATTISZTOK, ZEFIROK, VÁSZNAK.
kész uri, női és gyermekruhák és mindennemű fehérnemű.
Megteljesítés vásárlási kényeszer nélkül.
Teljes jótállás az áruk kitűnő minőségeért.
Versenyen kívüli olcsó árak.
Minél számosabb látogatást kér
a Newyork-Áruház tulajdonosa
Andrássy-utca (Rotonda-ház), a Rosenthal-féle játékszerüzlet mellett.

TELEFON 472.
Klotid szálloda és pensio
SUSÁK, 5 percnyire Fiumétől.
Kitűnő teljes ellátás fürdővel, lakással napi 5 ko-
ronától feljebb.
Nyári tengeri fürdő - Külön meleg tengeri
fürdő. — Óriási nagy terrasz a tengerre.
Remek étterem. - Kitűnő tiszta italok.
Olcsó árak. — Pontos kiszolgálás.
Fiuméből omnibuszszal 5, gyalog 10 perc sétá.
Kellemes kiránduló hely.
DORNER DÁNIEL **RESCH ANT.**
vendéglős. tulajdonos.

Bristol szálló

Abbazia.
Nagy kávéház és étterem.
Elsőrangú ház, pazar fényűzéssel beren-
dezve. Minden balkonos szobából gyö-
nyörű tengeri kilátás. Figyelmes ki-
szolgálás. Pensió családok és magáno-
soknak mérsékelt árak mellett.
Modern kényelem. — Mérsékelt árak.

MAGYAR

okleveles masseur-arczapolás és
manicure amerikai módszerrel.
Szépségápolás stb. Házhoz jövők.

Mme László

ABBAZIA, Villa Nada II. em.

Szálloda és Penzió
LACKNER

ABBAZIA, Reichsstrasse.

Gyönyörű tengeri kilátás majd-
nem minden szobából.

Magyarok kedvenc lakhelye.

Olcsó árak.

Előzekeny és pontos kiszolgálás.

Fürdő a házban.

= Villanyvilágítás. =

Hotel és penzió Plesch

ABBAZIA

Reichsstrasse (azelőtt villa Thaller).

Minden szobából kilátás a ten-
gerre. Olvasó, étkező és zeneterem.
Villanyvilágítás, fürdők a házban.
Kitűnő konyha. Napi ellátás szobával
7 koronától feljebb.**KOVÁCS-BRUN K. EMIL**
Rudovits penziója

A fürdő központján, a Curparkkal szemben.

Déli fekvés. Lift. Fürdők a házban.

Az előkelő magyarság találkozó helye.

Minden kényelem!

TELEFON 29. SZÁM.

Kiadó.Uri családnál, közel a városhoz,
egy 5 szobából, konyhából és
verandából álló lakás, szép villá-
ban, gyönyörű kilátással.
Czim a kiadóhivatalban.**Első és legjobb hírnevű óraüzlet**
Nattich Henrik
FIUME, Corso.Chronometer és műórás.
Genfi és Glashütte-féle
angol különlegességi
gyártmányok.**A FIUMEI**
Néptakarékpénztár

(Pučka Štedionica)

FIUME, Via Riva I. sz. - Alapított 1873.

Takarékbetétek elfogadása és visszafizetése
előzetes felmondás nélkül; különleges e-
setekben az alapszabályok 39 §-ának al-
kalmazásával.**Folyószámla** letétek és hitelnuyjtások.**Előlegek** értékpapírokra, árukra s más érte-
kekre.**Váltószámitolás** 3 esetleg két jó aláírásra
3 hónapig terjedő időre.**Jelzálogkölesönök** ingatlanokra az érték
feleig.**Az Igazgatóság.**

Szájpaddás nélküli szabadalmazott

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készít

FRISCH LEOfogműterme, az Adamich-tér sarkán Via Lido
2. II. emel. (Rinaldi ház)

naponta d. e. 8-12 és d. u. 2-6,

Minden műtétet **fájdalom nélkül** személyesen
vegez el.Foghuzás, arany-ezüst és porcellán-plombirozás.
Aranykoronák; szájpaddás nélküli arany fogsorok;
porcellán és arany fogsorok (legujabb). Kaucuk- és
smaltol fogsorok.Katonatisztek, állami és vasuti tisztviselők jelen-
tékeny mérséklésben részesülnek.**Catti György utóda**

cs. és kir. udvari szállító

gyógyszertára

— a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
minden gyógyszerészeti különlegesség,
gyógyszappanok, az összes ásványvizek,
toilettecikkek és szépitőszerek, stb. stb.**Használt és új**
Zsákok raktára.Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt
zsákok vétele és eladása.**Rupnik Emil**

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

A Fiumei Népbank Részvény-Társaság

(FIUME, Andrássy-utca 1. sz. I. em.)

elfogad a legelőnyösebb feltételek mellett betéteket takarékkönyvekre, szám-
ára és giro-számlára;

hitelt nyújt folyó számlára és elfogadványokra;

leszámitol váltókat és kereskedelmi értékeket;

kibocsát csekkeket, utalványokat és hitelleveleket a monarchia és a külföldi

minden nagyobb városába;

vesz és elad értékpapírokat, külföldi váltókat és bel- és külföldi pénznemeket;

előleget nyújt árukra és értékpapírokra;

megőrizz és kezel értéktárgyakat;

gondoskodik okmányok, értékpapírok, szelvények és kisorsolt értékek

inkasszójáról; végrehajt tőzsdei műveleteket kellő gyorsasággal;

fizetéseket eszközöl mérsékelt feltételek mellett a főbb kereskedelmi piacokon.

Nyomatott az „Unio” könyvnyomdában Fiume, (Adria palota, Riva Szápáry).